

		5) викиди шкідливих речовин у атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення діяльності транспорту і зв'язку, т
		6) загальний обсяг витрат на впровадження природоохоронних заходів, грн

Тільки після одержання синтетичних показників, інтегрального індексу рівня економічного розвитку регіону, інтегрального індексу оцінки економічного потенціалу регіону для визначення інвестиційної привабливості регіону, інтегрального індексу рівня фінансового розвитку за галузями регіону, розрахованих на основі показників, перелічених у табл. 1-4, потенційний інвестор може після порівняння цих синтетичних показників у різних регіонах за певний період здійснити вибір якнайкращого вкладення інвестицій у певну галузь певного регіону.

Література

1. **Крайник О.** Економічний розвиток регіону : монографія / за ред. акад. М.І. Долішнього. – Л. : Вид-во "Ліга-Прес", 2002. – 294 с.
2. **Герасимчук З.В.** Фінансовий менеджмент : навч. посібн. / З.В. Герасимчук, І.М. Вахович. – Луцьк : Вид-во "Надстир'я", 2004. – 517 с.
3. **Крупка М.І.** Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. – Львів : Вид. центр Львівського НУ ім. Івана Франка, 2001. – 608 с.

УДК 336.77.01

Аспір. Ю.М. Лазебна¹ – Чернігівський державний технологічний університет

ЛІЗИНГОВИЙ КЛІМАТ В УКРАЇНІ

Досліджено стан лізингового ринку в Україні. Виявлено чинники, які впливають на його розвиток. Встановлено, що правові та податкові проблеми потребують вирішення на законодавчому рівні та полягають у приведенні податкових умов поділу лізингу на фінансовий та операційний до бухгалтерських; зменшення податкового навантаження на учасників лізингових операцій шляхом звільнення від оподаткування лізингових платежів податком на додану вартість; активна участь держави у фінансовій підтримці лізингових відносин.

Ключові слова: лізинг, лізинговий клімат.

Post-graduate Yu.M. Lazebna – Chernigiv state technology university

Leasing climate in Ukraine

The article explored the state leasing market in Ukraine. There are factors that influence its development. It is set that legal and tax problems need decision at legislative level and consists in bringing of tax terms of division of leasing around to financial and operation to book-keeping; diminishing of the tax loading on the participants of leasing operations by tax exemption leasings payments by a tax value-added; active voice of the state is in sponsorship of leasings relations.

Keywords: leasing, leasing climate

Вступ. Лізинг є одним із головних важелів оновлення матеріально-технічного стану підприємств у багатьох країнах світу. Першу лізингову угоду було зареєстровано в Сполучених Штатах Америки у 1952 р. У Західній

¹ Наук. керівник: доц. В.С. Лень, канд. екон. наук – Чернігівський ДТУ, м. Чернігів

Європі лізинг розпочав розвиватися в 60-70-х роках ХХ ст. (1963 р. створено першу лізингову компанію в Італії, 1967 р. – у Франції, 1970 р. – у Великобританії [1]). На сьогодні у Сполучених Штатах Америки "на частку лізингу припадає більше 30 % інвестицій в обладнання" [1]. Однією із головних причин зацікавлення лізингом в США, як альтернативного методу оновлення матеріально-технічного стану підприємств, стало запровадження податкових (використання прискореної амортизації) та інвестиційних пільг (до 10 % вартості нових інвестицій віднімалося від суми податку) [1].

В Україні лізинг започатковано у 1997 р. із прийняттям Закону України "Про лізинг", який пізніше було удосконалено під назвою Закон України "Про фінансовий лізинг". В Україні частка лізингу в структурі валового внутрішнього продукту невинно зростає і в 2007 р. становила 2,6 % порівняно з 0,63 % у 2006 р. Зростає частка лізингу і в структурі капітальних інвестицій (у 2006 р. – 2,7 %, у 2007 р. – 8,8 %) [2]. Водночас, можливості лізингу як засобу оновлення матеріально-технічної бази в Україні використовують ще неповною мірою. Для порівняння, у Словаччині лізинг у структурі інвестицій становить понад 15 %, а в Естонії – близько 32 % [3].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання щодо становлення та розвитку лізингу в Україні вивчали багато дослідників, зокрема Я.В. Онишук [4], Я. Усенко [11]. Однак, зазначені автори приділили увагу окремим проблемам лізингу, не враховуючи комплексного підходу.

Метою дослідження є характеристика стану ринку лізингу в Україні на сучасному етапі та виявлення чинників, які формують лізинговий клімат в Україні.

Виклад основного матеріалу. Для лізингового ринку України характерна ціла низка показників, таких як: вартість активів, що передані в лізинг, вартість лізингових угод, кількість укладених лізингових угод та кількість лізингоотримувачів, з якими укладено лізингові угоди, числові показники яких наведено в табл. 1 [2].

Табл. 1. Показники лізингового ринку в Україні за 2003-2007 рр.

Показники	Період, рік									
	2003	%	2004	%	2005	%	2006	%	2007	%
Вартість активів, переданих у лізинг протягом року, млн грн	298	100	619	208	962	156	2396	249	14063	587
Вартість лізингових угод на початок року, млн грн	456	100	1071	235	1738	162	3601	207	19148	531
Кількість укладених лізингових угод протягом року	717	100	1998	279	2534	127	6098	241	12105	199
Кількість лізингоотримувачів, з якими укладено угоди протягом року	279	100	648	232	1019	157	3009	295	4407	147

За даними табл. 1 видно, що лізинговий ринок протягом 2003-2007 рр. має тенденцію до розширення. Про підвищений інтерес до лізингу свідчить збільшення кількості лізингоотримувачів, з якими укладено лізингові угоди. Найпопулярнішим видом активу, що надають у лізинг лізингові компанії, у 2007 р. був залізничний транспорт, частка якого цього року становила

61,39 % у структурі активів, що надавалися в лізинг. Зазначимо, що обсяги поставок залізничного транспорту в 2007 р. зросли не лише у питомій вазі, але і в абсолютному значенні. Одним із головних причин стало введення в дію Положення КМУ № 184 від 09 лютого 2007 р. про здешевлення кредитів на придбання пасажирських вагонів через державне лізингове підприємство [18]. Частка сільськогосподарської техніки має незначну величину, хоча основні фонди саме цієї галузі зношені майже на 90 %. У табл. 2 наведено активи, які надавалися в лізинг у 2004-2007 рр. [2].

Табл. 2. Активи, які надають у лізинг лізингові компанії, млн грн

Показники	Період, рік							
	2004	%	2005	%	2006	%	2007	%
Залізничний транспорт	140	14,6	240	15,9	1256	42,1	10122	61,4
Легкові автомобілі	257	26,7	491	32,7	714	24,0	2963	18,0
Транспорт для вантажних перевезень	121	12,6	127	8,4	459	15,4	1472	8,9
Виробниче обладнання (крім харчового перероблення)	44	4,6	66	4,4	117	3,9	981	6,0
Сільськогосподарська техніка	28	2,9	22	1,5	81	2,7	417	2,5
Транспорт для пасажирських перевезень	33	3,4	58	3,9	188	6,3	353	2,1
Літаки	339	35,2	500	33,2	168	5,6	179	1,1
Всього	962	100	1504	100	2983	100	16487	100

Табл. 3. Найбільші лізингові компанії України

№ з/п	Назва лізингової компанії	Портфель лізингових угод, у млн грн, на 01.01.2008	Питома вага, %
1	ТОВ "Райффайзен Лізинг Аваль"	929.10	22,65
2	ТОВ "Євро Лізинг"	621.70	15,16
3	ТОВ "УніКредіт Лізинг"	473.60	11,55
4	ТОВ "Універсальна лізингова компанія", ТОВ "Українська лізингова компанія"	357.30	8,71
5	ТОВ "Ласка Лізинг"	346.90	8,46
6	ТОВ "Перша Західно-Українська Лізингова Компанія"	233.60	5,70
7	ТОВ "Оптіма-лізинг"	196.60	4,79
8	ALD Automotive (ТОВ "Перша Лізингова компанія")	193.80	4,73
9	ТОВ "VAB Лізинг"	172.90	4,22
10	ТОВ "Компанія "Лізинговий дім"	132.00	3,22
11	ТОВ "Фінансова лізингова група"	111.74	2,72
12	ТОВ "Сканія Кредіт Україна"	92.80	2,26
13	ПП "ПЛ Лізинг"	89.30	2,18
14	ТОВ "Лізингова компанія" Аверс-Груп", ТОВ "Агротек", ТОВ "Агроальянс"	76.80	1,87
15	ТОВ "АМО"	73.10	1,78
Разом		4101,24	100,00

Кількість лізингових компаній, які систематично надають активи в лізинг, постійно зростає й у 2007 р. сягнула 90 компаній, порівняно з 65 – в

2006 р. Лідером серед лізингових компаній є ТОВ "Райффайзен Лізинг Аваль" (22,65 %) (табл. 3) [2]. 72 % лізингових компаній зосереджено в Києві. Також варто наголосити на збільшенні лізингових компаній в інших регіонах України : Харкові, Кременчуку та Хмельницькому [2].

Для забезпечення лізингових угод лізингові компанії на сьогодні використовують авансові внески (100 %) та страхування майна (100 %) (табл. 4) [2]. При цьому, в 2007 р. середній авансовий внесок становив 18,9 % від вартості предмета лізингу.

Табл. 4. Механізм забезпечення виконання зобов'язань

Механізми забезпечення виконання зобов'язань	Лізингові компанії, що користуються тим чи іншим механізмом забезпечення виконання зобов'язань, %	
	2006 рік	2007 рік
Аванс	100	100
Страхування	100	100
Застава майна, що не є предметом лізингу	22	25
Гарантія	17	10
Порука	43	49
Неустойка	62	68
Інше	13	16

Основним джерелом для фінансування лізингових угод лізингові компанії використовують банківські кредити (70 %) та авансові платежі лізингодавців (18,9 %) (табл. 5) [2].

Табл. 5. Джерела фінансування лізингових угод

Показник, %	Період, рік		
	2005	2006	2007
Авансовий платіж	21	20	18,9
Власний капітал лізингодавця	7,3	5,80	8,5
Кредити постачальників	3	0,8	0,3
Банківські кредити	67,2	71,9	70
Випуск корпоративних облігацій	1,2	1	1,8
Інше	0,3	0,5	0,5
Разом	100	100	100

На формування лізингового ринку впливають правові, економічні, податкові, організаційні та комунікативні (інформаційні) чинники. Неабиякий вплив на лізинговий ринок здійснює державний чинник. Їхня сукупність утворює лізинговий клімат.

Правовим чинникам характерна недосконалість нормативно-правової бази з лізингу. Лізингові відносини в Україні регулює низка нормативно-правових актів. Для регулювання цивільно-правових відносин – Цивільний [5] та Господарський Кодекси [6] та Закон України "Про фінансовий лізинг" [7], для податкових розрахунків – Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" [8], для відображення в бухгалтерському обліку – Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №14 "Оренда" [9]. Внаслідок аналізу встановлено, що норми цих документів містять відмінні умови щодо поділу лі-

зингу на операційний та фінансовий, що призводить до неоднозначного тлумачення лізингу.

Досить істотний вплив на формування лізингового клімату в Україні мають економічні чинники. З одного боку, лізингодавці вимагають авансові внески (їх розмір може коливатися від 15 % до 30 %), ліквідне заставне майно та обов'язковість укладання договору страхування майна. З іншого боку, лізингоотримувачі не мають відповідних грошових коштів та ліквідного заставного майна.

Податкові чинники характеризуються недосконалістю оподаткування лізингових операцій. Згідно зі ст. 3.2.2 Закону України "Про податок на додану вартість" "нарахування та сплата процентів або комісій у складі орендного (лізингового) платежу у межах договору фінансового лізингу в сумі, що не перевищує подвійну облікову ставку Національного банку України, встановлену на день нарахування таких процентів (комісій) за відповідний проміжок часу, розраховану від вартості об'єкта лізингу наданого у межах такого договору фінансового лізингу..." [10] не є об'єктом нарахування ПДВ. Однак, якщо ставка винагороди лізингодавця перевищує подвійну облікову ставку НБУ, то сума відсотків або комісій у складі орендного платежу є об'єктом оподаткування податком на додану вартість. Така норма Закону збільшує податкове навантаження на лізингодавця.

Під організаційною складовою лізингового клімату розуміють порядок та термін оформлення лізингової угоди. На рис. наведено основні етапи укладання лізингової угоди на прикладі НАК "Украгрозлізинг".

Рис. Основні етапи укладання лізингової угоди у НАК "Украгрозлізинг"

На першому етапі формується пакет документів, який складається з таких документів [12]:

1. Лист-замовлення (з обов'язковим визначенням постачальника та переліку техніки, обладнання) на укладення Договору, за підписом першої особи.
2. Нотаріально посвідчені копії установчих документів.
3. Копії паспортів керівника підприємства, головного бухгалтера (перших 4-х сторінок) і довідок про присвоєння ідентифікаційного коду.
4. Довідка про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності.
5. Довідка з органу державної статистики про включення суб'єкта підприємницької діяльності до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України.
6. Довідка з органу державної податкової служби про відкриті банківські рахунки; копія Свідоцтва платника податку на додану вартість; копія Довідки про взяття на облік платника податків; Довідка про наявність майна в податковій заставі; Довідка про наявність боргів перед державним бюджетом.
7. Письмові гарантії щодо виконання взятих на себе зобов'язань за договором лізингу:
 - а) перелік майна для укладення договору застави;
 - б) пропозиції щодо надання банківської гарантії;
 - в) пропозиції щодо сплати авансу в розмірі 16 % від вартості техніки в частині відшкодування вартості техніки.
8. Техніко-економічне обґрунтування (бізнес-план) ведення господарської діяльності з використанням майна, що замовляється, з розбивкою за роками на термін дії договору лізингу;
9. Банківські довідки про кредити та правочини згідно з кредитними зобов'язаннями.
10. Баланс за останні два роки із розшифровкою статей та Ф.2 "Звіт про фінансові результати" за два останніх роки (період діяльності).
11. Доказ правового статусу керівника, головного бухгалтера та/або уповноважених представників підприємства – потенційного лізингоотримувача.

Зазначимо, що пакет документів для отримання техніки в лізинг є набагато меншим ніж для отримання кредитних коштів [13, с. 229-230].

На другому етапі відбувається перевірка фінансового стану потенційного лізингоотримувача за бальною системою на основі фінансової звітності. При цьому розраховують показники майнового стану, ліквідності, платоспроможності, ділової активності та рентабельності.

За позитивної оцінки фінансового стану підприємства на третьому етапі відбувається укладення договору фінансового лізингу між НАК "Укراгролізинг" та лізингоотримувачем. Договір фінансового лізингу НАК "Украгролізинг" складається із таких розділів: предмет договору, загальні положення, права та обов'язки сторін, лізингові платежі, амортизація, передача предмета лізингу, перехід права власності, умови забезпечення виконання зобов'язань, страхування, відповідальність сторін, термін дії, дострокове припинення договору, повернення предмета лізингу, інші умови, місцезнаходження та реквізити сторін [14]. На цьому етапі також здійснюється передоплата за техніку у розмірі 15 %, оформлюються договори страхування та застави тощо.

На четвертому етапі відбувається передача лізингового майна лізингоотримувачу. Процес оформлення лізингової угоди може тривати від одного місяця до півроку, рідше – один тиждень. Державний чинник характеризується комплексом заходів з боку держави щодо підтримки лізингової діяльності в Україні.

Для підтримки сільського господарства в 1997 р. було створено державний лізинговий фонд, який у 1999 р. було реорганізовано у державне лізингове підприємство "Украгролізинг", нині Національна аграрна компанія "Украгролізинг". За період 1998-2007 рр. за допомогою "Украгролізинг" було передано у фінансовий лізинг 18505 одиниць техніки, зокрема: 5822 тракторів, 959 зернозбиральних комбайнів, 9555 ґрунтообробної та посівної техніки [19]. Компанія надає у фінансовий лізинг майно терміном від 3 до 7 років. При цьому лізингоотримувач сплачує 7 % від невідшкодованої вартості об'єкта фінансового лізингу.

На сьогодні існує можливість сільськогосподарським товаровиробникам відшкодовувати частину вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва, яка була придбана за власні кошти. Таке відшкодування відбувається у розмірі 30 % від її вартості без урахування сум податку на додану вартість [15]. Для отримання такого відшкодування потрібно подати до уповноваженої комісії пакет документів, який містить:

- заяву, зразок якої затверджує Мінагрополітики (у двох примірниках);
- завірену в установленому порядку копію довідки з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України та копію бухгалтерського звіту станом на 1 січня відповідного року;
- довідку про наявність техніки та навантаження на одиницю техніки;
- копії підтвердних документів щодо придбання техніки (рахунок-фактура, накладна на відвантаження товарно-матеріальних цінностей, примірник документа про сплату 100 % вартості техніки, посвідчений банком);
- копію свідоцтва про реєстрацію техніки, на яку видаються державні номерні знаки та відповідні реєстраційні документи в регіональній інспекції державного технічного нагляду;
- довідку регіонального відділення Українського державного фонду підтримки фермерських господарств Автономної Республіки Крим, відповідного регіонального відділення Українського державного фонду підтримки фермерських господарств про те, що сільськогосподарському товаровиробнику не надавалася на одиницю техніки, на яку подаються зазначені у цьому пункті документи до комісії, у поточному році фінансова підтримка на безповоротній основі у розмірі до 30 відсотків для компенсації витрат, пов'язаних з придбанням першого трактора, комбайна, вантажного автомобіля (для фермерських господарств);
- письмове зобов'язання сільськогосподарського товаровиробника про повернення протягом місяця до бюджету отриманих бюджетних коштів у разі встановлення контролюючими органами факту їх незаконного отримання та/або нецільового використання (зокрема, продажу або передачі в оренду техніки, придбаної з частковою компенсацією її вартості, до закінчення трирічного строку) з нарахуванням пені у розмірі облікової ставки Національного банку в розрахунку на рік за весь період користування такими коштами. При цьому у разі виявлення зазначених фактів такому сільськогосподарсько-

му товаровиробнику припиняється надання будь-якої державної підтримки протягом трьох наступних бюджетних періодів;

- довідку про банківські реквізити сільськогосподарського товаровиробника.
- довідку про відсутність (наявність) заборгованості перед місцевим бюджетом з податку з доходів фізичних осіб, підписану в установленому порядку та скріплену печаткою сільськогосподарського товаровиробника.

Згідно з Наказом Міністерства аграрної політики України № 128 від 7 березня 2008 р. для часткової компенсації вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва затверджено 100 млн грн. На Чернігівський регіон було виділено асигнування величиною 3988,3 тис. грн або 4 % від загальної суми відшкодування [16].

Суб'єктам малого та середнього бізнесу, які здійснюють інвестиційні проекти за кредитні кошти, відшкодовується сума сплачених відсотків за користування кредитом у розмірі 1,2 облікової ставки Національного банку, що діє на дату нарахування відсотків за користування кредитом, якщо: розмір кредиту, відсоткова ставка якого підлягає відшкодуванню, не перевищує 250 тис. грн для фізичних осіб та малих підприємств і 2500 тис. грн для середніх підприємств; величина співфінансування інвестиційного проекту за рахунок власних коштів становить не менш як 20 % його вартості [17]. Зазначимо, що в 2007 р. відшкодовувалося 1,5 облікової ставки НБУ.

Серед негативних чинників, які впливають на лізинговий клімат, є незатверджений на законодавчому рівні проект "Концепції Державної програми розвитку лізингу на період до 2011 р." [5], розроблений Кабінетом Міністрів України, метою якого є забезпечення сприятливих умов для розвитку лізингу в Україні, шляхом удосконалення законодавства з питань лізингу, створення умов для запровадження механізмів рефінансування портфелів лізингових угод, створення умов для зростання фінансової стійкості лізингодаців, розвитку інфраструктури лізингу та активізації її використання учасниками ринку [5].

Комунікативна (інформаційна) складова лізингового клімату характеризується недостатністю поінформованості потенційних лізингоотримувачів з боку лізингодаців про лізинг в засобах масової інформації. Незважаючи на досить значний ріст в 2007 р. кількості лізингодавців більша частина підприємств не розуміють сутності та значення лізингу; його відмінності від кредиту; переваги та недоліки;

Висновок. Для здійснення господарської операції кожному підприємству потрібні засоби праці, які відповідали б сучасним вимогам господарювання. Однак, більшість підприємств не в змозі придбати засоби праці за власні кошти, а кредитні кошти для підприємств – надто дорогі. Тому альтернативним джерелом для фінансування матеріально-технічної бази є лізинг.

Лізинговий ринок в Україні за 2003-2007 рр. характеризується збільшенням кількості укладених договорів. Про підвищений інтерес до лізингу свідчить збільшення кількості лізингоотримувачів, з якими було укладено угоди. Незважаючи на позитивні зрушення, лізинг у валовому внутрішньому продукту України має недостатню питому вагу, а саме 2,6 % – у 2007 р. Низька питома вага лізингу в структурі Валового внутрішнього продукту свідчить про наявність чинників, які негативно впливають на його розвиток, а саме,

правові, економічні, податкові, організаційні, комунікативні (інформаційні). Під впливом цих чинників формується лізинговий клімат в Україні.

Правові та податкові проблеми потребують вирішення на законодавчому рівні та полягають у приведенні податкових умов поділу лізингу на фінансовий та операційний до бухгалтерських; зменшення податкового навантаження на учасників лізингових операцій шляхом звільнення від оподаткування лізингових платежів податком на додану вартість; активна участь держави у фінансовій підтримці лізингових відносин.

Економічні, організаційні та комунікативні проблеми потребують вирішення також на рівні лізингових компаній. Потрібно зменшити або звільнити від сплати авансового платежу лізингоотримувачів, в ролі об'єкта застави використовувати лізингове майно, для вибору періоду сплати лізингових платежів враховувати вид діяльності лізингоотримувачів, зменшити пакет документів для отримання техніки в лізинг, сформувавши його в такому обсязі: баланс та звіт про фінансові результати за два роки, бізнес-план підприємства під проект, для якого потрібне лізингове майно та довідки про наявність кредитів в інших банках, статут. Оскільки потенційні лізингоотримувачі мало обізнані в питаннях лізингу, лізингодавцям потрібно постійно виконувати роботу в цьому напрямку.

Література

1. **Лизинг для Украины:** как это делалось в мире? [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.lease.org.ua>.
2. **Експрес результати дослідження** ринку лізингу України. 2008 рік. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.lease.org.ua>.
3. **Лизинг в цифрах и фактах.** [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.lease.org.ua>.
4. **Онищук Я.В.** Розвиток лізингу в Україні // *Фінанси України* № 7. – 2005. – С. 106-113.
5. **Цивільний Кодекс України.** [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nau.kiev.ua>.
6. **Господарський Кодекс України.** [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nau.kiev.ua>.
7. **Закон України "Про фінансовий лізинг".** [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nau.kiev.ua>.
8. **Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств".** [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nau.kiev.ua>.
9. **Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 14 "Оренда".** [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.minfin.gov.ua>.
10. **Закон України "Про податок на додатну вартість".** [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nau.kiev.ua>.
11. **Усенко Я.** Розвиток лізингу в Україні // *Справочник економіста*. – 2007. – № 1. – С. 13-20.
12. **Перелік документів** для одержання техніки у лізинг. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukragroleasing.com.ua>.
13. **Лазебна Ю.М.** Ефективність шляхів оновлення технічного парку сільськогосподарських підприємств // *Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління*. – ДЕТУТ. – 2008. – Вип. 11. – 227-237 с.
14. **Зразки документів.** [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukragroleasing.com.ua>.
15. **Постанова КМУ № 959 "Порядок використання коштів державного бюджету, що спрямовуються на часткову компенсацію вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва"** від 28 липня 2004 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nau.kiev.ua>.

16. Наказ Міністерства аграрної політики України № 128 "Про затвердження Розподілу коштів, передбачених у Державному бюджеті України на 2008 рік для часткової компенсації вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва" від 7 березня 2008 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nau.kiev.ua>.

17. Постанова КМУ № 335 "Про порядок використання у 2008 році коштів, передбачених у державному бюджеті для часткового відшкодування відсоткових ставок за кредитами, що надаються суб'єктам малого та середнього бізнесу для реалізації інвестиційних проектів" від 9 квітня 2008 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nau.kiev.ua>.

18. Постанова КМУ № 184 "Про затвердження Порядку використання у 2007 році коштів, передбачених у державному бюджеті для здешевлення кредитів на придбання пасажирських вагонів через державне лізингове підприємство" від 09 лютого 2007 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nau.kiev.ua>.

19. Про компанію НАК "Укragenлізінг". [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukragroleasing.com.ua>.

УДК 657.6 (075.8)

Викл. І.М. Горбан – Львівський УВС МВС України

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДІАГНОСТИКИ ГНУЧКОСТІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Розглянуто методичні положення формування механізму аудиту менеджерських дій стосовно запланованої стратегії розвитку підприємства. Сформовано економіко-математичні залежності, на основі яких приймають рішення під час аудиту діяльності підприємства. Встановлено, що дії менеджменту підприємства можуть бути кваліфіковані двома схемами: незадовільні – коли величина відхилення перевищує встановлену межу (10 % у нашому випадку); задовільні – коли величина відхилення не перевищує встановлену межу.

Ключові слова: формування механізму аудиту, гнучкість стратегій розвитку підприємства, оптимальне співвідношення власних і запозичених засобів, ефективне використання власних засобів, оптимальна рентабельність власних засобів.

*Lecturer I.M. Gorban – Lviv university of internal affairs
of Ministry of internal affairs of Ukraine*

Tool of diagnostics of flexibility of strategy of development of enterprise in the context of providing of him economic security

Methodical positions of forming of mechanism of audit of manager's actions are considered in relation to the planned strategy of development of enterprise. Economic mathematical dependences on the basis of which make a decision during an audit activity of enterprise are formed. It is set that can be skilled the action of management of enterprise two charts: unsatisfactory – when the size of rejection exceeds set limit (10 % in our case); satisfactory – when the size of rejection does not exceed the set limit.

Keywords: forming of mechanism of audit, flexibility of strategies of development of enterprise, optimum correlation of the personal and adopted funds, effective use of the personal funds, optimum profitability of the personal funds.

Постановка проблеми. Основною вадою більшості поширених кількісних методів аудиту є їхня статичність (оцінку здійснюють шляхом вивчення фінансового стану підприємства на певну дату складання фінансового звіту). Внаслідок цього поза увагою дослідників залишаються процеси зміни найважливіших фінансових показників у часі, їхнє спрямування і швидкість. Не варто забувати, що будь-який баланс є лише миттєвою характеристикою